

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНЬСЬКОГО»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

14-15 грудня, 2022 р.

м. Одеса

***Всеукраїнська науково-практична
конференція
студентів та молодих вчених
із міжнародною участю***

Програма та матеріали виступів учасників

***ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ***

екологічної безпеки для здоров'я й життя людей потрібно вирішувати зазначені питання, при чому пріоритетним має бути створення чіткої стратегії, розробка програми та природоохоронних заходів.

Підсумовуючи вищевикладене зазначимо, що соціальна екологія» визначається як академічна інтегративна наукова дисципліна та течія соціальної філософії. Сучасники розглядають її також як одну з основних течій екологічної філософії, що складають підґрунтя сучасного екологізму.

Оскільки проблеми соціальної екології в основному зводяться до груп планетарного, регіонального та мікро масштабу, то можна констатувати, що наразі необхідна більш дієва координація та кооперація з питань екології: боротьба з голодом, епідеміями, дитячою смертністю; розробка та впровадження науково обґрунтованих екологічних нормативів, нових екологічних технологій, програм з метою глибокого аргументованого попередження про наближення до порогу незворотних змін. Важливим є також привертання уваги людства до проблем екології, для чого необхідною є розробка міжнародних проектів, спрямованих на пізнання світу, в якому ми живемо і проблем, які йому загрожують.

Література:

1. Білокінь П. В. Екологічна інфраструктура - основа соціально-екологічного середовища // Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті. Матеріали XLV Міжнародної наукової студентської конференції (Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). Полтава, 2022. С. 132-134.
2. Іванова К.А., Лантух А.П., Мирошніченко М.С. Антропогенний тиск та проблеми соціальної екології // Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». 2011. Том 11, Вип 4(36). hURL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/1826/1/osobl_spivvidn_ro_ta_factoriv.pdf (дата звернення: 15.09.2022).
3. Омаров А. Е. Соціально-екологічна відповідальність бізнесу та питання екологічної безпеки в сучасних умовах // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2017. № 4. С. 64-75.
4. Тихомирова Ф. А. Соціальна екологія міста як проблемне поле соціальної філософії // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2019. Вип. 25. С. 38 – 45.

Тюска Валентина,

*к. п. н., доцент, доцент кафедри івент-індустрій,
культурології та музеєзнавства*

Мирончук Ірина, здобувачка

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

ОПП Культурологія, спеціальність 034 «Культурологія»

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, Україна

КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВА ДІЯЛЬНІСТЬ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Культурно-дозвіллева діяльність має свої, притаманні лише їй характерні риси. Здійснюється вона здебільшого у вільний (дозвіллевий) час, відрізняється свободою вибору, добровільністю, активністю, ініціативою різних соціальних груп та особистостей.

Феномен культурно-дозвіллевої діяльності на Рівненщині, який в своєрідній формі відобразив ряд глобальних соціально-економічних та соціокультурних тенденцій XXI століття, привертає увагу багатьох вчених. Це призвело до зростання соціального значення дозвілля, яке стало необхідною частиною життя людини в умовах психічних і фізичних перенавантажень.

Дозвілля традиційно є однією з найважливіших сфер життєдіяльності людства. Трансформації усіх сторін життя українського суспільства привели до зміни соціокультурної ситуації в області дозвілля.

Культура відіграє домінуючу роль у формуванні світогляду населення, його способу життя, визначає людську поведінку та повсякденні практики. Сфера культури та дозвілля впливає на особистісні пріоритети населення.

У межах культурно-дозвіллевої сфери інститут дозвілля формувався під впливом об'єктивних змін, зокрема, пов'язаних з індустріалізацією та урбанізацією суспільства, коли вільний час стає самодостатньою цінністю і набуває масового поширення. Звертається увага на культуру організації де є «спільні цінності, соціальні норми, настанови поведінки, що виробляються суспільством, підприємством, групою людей, що зобов'язують індивіда поводитися так, а не інакше без видимого примусу» [5, с.84]. У зв'язку з цим суттєво зросла цінність дозвілля для певних груп населення.

Увага до дослідження проблем культурно-дозвіллевої діяльності на Рівненщині зумовлена сучасними векторами соціокультурного розвитку та тенденційністю пропонованих культурних та дозвіллевих практик населення. За останнє десятиліття дозвілля розвивається як елемент способу життя і стало предметом уваги соціологічних і культурологічних досліджень.

Цимбалюк Н. стверджує, що «культурно-дозвіллева діяльність являє собою специфічне означально-смісловне відображення соціальної реальності. Вона актуалізує, інтегрує і творить культурно-дозвіллеву реальність за допомогою інноваційно-діяльнісних засобів, особливих видів і форм. Виникнення особистісної культурно-дозвіллевої потреби пов'язане з активізацією соціально-культурного поля і характеризується напруженою діяльністю людини. Під впливом включення у соціально організоване культурно-дозвіллеве середовище саме через форми інноваційної культурно-дозвіллевої діяльності відбувається розвиток і реалізація культурно-дозвіллевої активності соціальних спільностей. Отже, вона формується шляхом залучення

до участі в формах діяльності сучасних культурно-дозвіллевих закладів у контексті певного культурно-дозвіллевого середовища» [4, с.11].

Сьогодні важливою складовою такого середовища виступають бібліотеки. У Законі України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» зазначено, що «бібліотека – це бібліотечно-бібліографічний, культурно-просвітній і науково-допоміжний соціальний інститут, що забезпечує акумуляцію й загальнодоступність документально-інформаційних ресурсів (книг, документів та інших носіїв інформації), що містять і зберігають знання, придбані в процесі розвитку людства, що сприяють підйому інтелектуального й культурного потенціалу» [1, с. 2].

Діяльність бібліотеки з організації дозвілля досить різноманітна. У бібліотеці проводяться: масові, групові, індивідуальні форми роботи. Бібліотеки організовують і проводять, крім обслуговування читачів, культурно-дозвіллеву діяльність: книжкові виставки, читацькі конференції, усні бібліографічні огляди, літературно-музичні вечори, презентації, вікторини, дні інформації, бесіди про книги, зустрічі з письменниками й багато чого іншого.

Головне завдання цих культурно-освітніх закладів – прищепити читачу любов до книги й ставлення до книг як одного з головних джерел інформації. По-перше, вона залучає відвідувачів до читання, а, отже, і до самоосвіти, самовиховання, самоорганізації свого дозвілля. І, по-друге, книга є одним із головних джерел інформації.

Можемо зазначити, що бібліотека є безпосереднім середовищем із проведення освітньої, мистецької та дозвіллевої діяльності.

У нашому дослідженні, ми зосереджуємо увагу на культурно-дозвіллевій діяльності обласної бібліотеки Рівненщини.

Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека – один із найбільших культурних центрів краю (заснований в лютому 1940 року як Рівненська державна обласна бібліотека), регіональне сховище творів друку, обласний депозитарій краєзнавчих видань, науково-інформаційна установа, доступна для всіх верств населення. Безумовно, в непростих умовах сьогодення, які сформувала спочатку всесвітня пандемія коронавірусу, а згодом – й абсурдні військові дії північного сусіда, книгосховище запрацювало, прийнявши виклики часу та обставин.

Більше 15 років у «Рівненській ОУНБ функціонує Інтернет-центр «Окуляр» для людей з порушеннями зору, який відкрито за підтримки Посольства США в Україні» [2, с. 13]. Карантин, який почався в Україні у березні 2020 р. у зв'язку з пандемією, не завадив навчальному процесу в Інтернет-центрі – індивідуальним заняття з оволодіння сенсорним телефоном для незрячих та людей з порушенням зору з використанням спеціальних додатків штучного інтелекту. Всі учасники навчання швидко адаптувалися до нових реалій та перейшли на дистанційну форму. Тренер Інтернет-центру «Окуляр» проводив свої заняття з користувачами за допомогою програм віддаленого доступу TeamViewer, AnyDesk та додатків Zoom, Viber [2, с. 14].

Працівники Рівненської ОУНБ старанно працюють над формуванням фонду аудіокниг сучасної української та світової літератури. Із грудня 2019 року бібліотека публікує власний контент на окремому сайті «Аудіобібліотека», з яким можуть ознайомитися користувачі книгозбірні.

Також у Рівненській ОУНБ у рамках спільного з Посольством США в Україні проекту «Window on America» діє розмовний клуб English Club, що функціонує у бібліотеках, котрі приєдналися до проекту. У 2020 році формат роботи English Club змінився: відвідування довелося спочатку призупинити, але згодом робота клубу перейшла в режим онлайн і стала дистанційною, що призвело до необхідності опанування нових інтернет-сервісів для ефективної комунікації. Одним із них стала програма Zoom.

Спеціально для членів клубу працівники бібліотеки склали Coronavirus (COVID-19) English glossary: Terms to know (Словник англomовних термінів, пов'язаний з пандемією) для того, щоб спільнота учасників могла орієнтуватися в сучасних термінах, які пов'язані з COVID-19.

У 2021 році на Рівненщині стартувала соціально-культурна ініціатива – «Велике читання. Рівненщина читає «Паперові солдати» Братів Капранових», покликана популяризувати книгочитання, як усвідомлено обрану життєву стратегію задля всебічного та гармонійного розвитку особистості, сприяння духовному та інтелектуальному розвитку краян, піднесенню їх патріотичних почуттів. На теренах області така подія проводиться вперше. Її організатори: Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека у партнерстві з бібліотеками територіальних громад області, ГО «Рівненське обласне відділення Української бібліотечної асоціації», КП «Рівнекнига»»[3].

Також у 2021 році Рівненська ОУНБ реалізувала локальний проект «PRO. Читання: Книга Рівненщини», який спрямований на розвиток інноваційних форм промоції читання, вироблення ефективної системи інформування про українські книги, читання як терапію та адаптацію персоналу і бібліотек до роботи в онлайн-середовищі. Відеоподкасти проекту доступні на офіційному каналі Рівненської ОУНБ в YouTube. І це – неповний перелік ініціатив та проектів за участю Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки»[3].

Культурно-дозвіллева діяльність Рівненської ОУНБ після початку воєнних дій в нашій державі теж набула нових форм. Окрім традиційних офлайн зустрічей та заходів, у роботі бібліотеки набули популярності й зручності онлайн конференції та презентації. У стінах бібліотеки проводяться покази історичних фільмів, кінострічок для людей із порушенням слуху, мультфільмів – для дітей.

Окрім того, у приміщенні бібліотеки практикуючим психологом надається психологічна підтримка громадян під час війни, проводяться арт-терапевтичні заняття «Як вберегти себе та допомогти іншим в реаліях війни».

У закладі давно проводяться курси з вивчення англійської та інших мов для дітей, а від початку війни тут можна опанувати й рідну – бібліотека пропонує двічі на тиждень відвідувати курс «Переходь на українську!».

Таким чином, головна книгозбірня Рівненщини попри теперішні реалії в країні є провідником нових послуг культурно-дозвіллевої діяльності для дорослих, молоді та дітей.

Література:

1. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (зі змінами й доповненнями). Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1995. № 7. 45с.
2. Посилення спроможності публічних бібліотек в контексті цифровізації суспільства : матеріали круглого столу, м. Рівне, 23 верес. 2020 р. / Рівнен. обл. універс. наук. б-ка, Рівнен. обл. від-ня Укр. бібл. асоц.; уклад.: Н. П. Волян; наук. ред., редагування: О. Л. Промська; відп. За вип.: В. П. Ярошук. Рівне: [б. в.], 2020. 44 с.
3. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека. Офіційний сайт. URL: <http://libr.rv.ua>. (дата звернення: 20.11.2022).
4. Цимбалюк Н. М. Інституціональна модернізація культурно-дозвіллевої сфери в Україні: автореферат дис... д-ра соціол. наук. К.: Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. 2005. 34 с.
5. Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти / авт. кол.: Є. Р. Чернишова, Н. В. Гузій, В. П. Ляхоцький [та ін.]; за наук. ред. Є. Р. Чернишової; Держ. вищ. навч. заклад «Ун-т менедж. освіти». К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2014. 230 с.

***Інна Федорова,**
здобувачка третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти ОНП «Філософія»,
спеціальність 033 Філософія
Науковий керівник: **Поплавська Тетяна,**
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії, соціології
та менеджменту соціокультурної діяльності
Університет Ушинського, м.Одеса, Україна*

КОНЦЕПТ ХОЛІСТИЧНОЇ ЛЮДИНИ У ПРОСТОРИ ФІЛОСОФСЬКОГО ЗНАННЯ

У сучасних умовах лабільного існування людини у світі, в якому домінують економічні інтереси, політичні амбіції та ледь помітні духовно-моральні цінності, загострюється та оптимізується вічна проблема людського буття, її сенсу, мети та призначення. Трансформації, що відбуваються в суспільстві, провокують поведінкові конфлікти, соціальну деструкцію, які виражаються у втраті ціннісних орієнтирів, втраті цілей і буттєвих смислів.